

Dr hab., prof. PAN Barbara Tkaczow i dr Joanna Popielska-Grzybowska

„Praca ze źródłami i krytyka” – Tekst religijny i topografia

Tekst religijny

Tekst religijny jest źródłem wymagającym. Stawia bowiem badacza przed problemami często nierozwiązywalnymi. Ukazuje zagadnienia przynajmniej pozornie sprzeczne, samo wykluczające się. Ponadto jest to tekst niezmiernie trudny tak dla tłumacza, jak i interpretatora. Przedstawione zostaną różnice między narracją mityczną a tekstem religijnym.

Skoro nie istnieją społeczeństwa, którym religia byłaby całkowicie obca, teksty religijne stanowią jeden z najważniejszy zespół źródeł pisanych, którym dysponuje naukowiec badający dawną oraz współczesną kulturę.

Prowadząca warsztat dr Joanna Popielska-Grzybowska przybliży nie tylko metody pracy nad starożytnymi tekstami religijnymi, sposoby ich tłumaczenia oraz analizy interpretacyjnej, ale także przede wszystkim unaoczní specyfikę pracy nad tego rodzaju źródłami. Studenci zostaną poproszeni o przetłumaczenie fragmentów tekstów oraz ich interpretację kulturowo-filozoficzno-religijną.

Bibliografia

Przeszłość społeczna. Próba konceptualizacji, praca zbiorowa wieloautorska, S. Tabaczyński, A. Marciniak, D. Cyngot, A. Zalewska (red.), Poznań 2012, ss. 300-317.

L. Kołakowski, *Mówić o tym, co niewypowiadane*, [w:] G. Godlewski (red.), *Antropologia Słowa. Zagadnienia i wybór tekstów*, Warszawa 2004 (lub inne wydania).

Ph. Wheelwright, *The Archetypal Symbol*, [w:] *Perspectives in Literary Symbolism, Yearbook of Comparative Criticism*, London 1968, t. I, ss. 214-243 (dla chętnych).

Topografia

W dosłownym tłumaczeniu słowo to znaczy „opis miejsca”, a szerzej – krainy, miasta, nawet kontynentu, a w literaturze antycznej (zwłaszcza greckiej) istnieje nawet wydzielona kategoria takim opisom poświęcona.

Topografia starożytnych miast to nie tylko ich „opisanie”, lecz także wszelkiego rodzaju rekonstrukcje danego miasta – na przestrzeni dziejów, lub w konkretnej epoce – w oparciu o źródła pisane oraz ikonograficzne i archeologiczne.

Dr hab. Barbara Tkaczow przedstawi główne problemy związane z doborem, selekcją i interpretacją tych źródeł na przykładzie odtwarzania topografii egipskiej Aleksandrii w kilku kolejnych epokach jej długiej historii – od założenia miasta do przełomu XVIII i XIX wieku. Krótco omówi także przykłady innych wielkich miast z obszaru antycznego Śródziemnomorza.

Bibliografia:

[Aleksandria]

B. Tkaczow, *Remarques sur la topographie et l'architecture de l'ancienne Alexandrie dans les textes antiques*, w: *Archeologia Warsz XXXV*, 1986, ss. 1-25.

B. Tkaczow, *Topografia chrześcijańskiej Aleksandrii w: Domus, Ecclesia, Aedes – Powstanie świątyni chrześcijańskiej*. Sympozja kazimierskie poświęcone kulturze świata późnego antyku i wczesnego chrześcijaństwa, red. B. Iwaszkiewicz-Wronikowska, Lublin 1998, ss. 293-301.

[Inne miasta]

M. Madurowicz, *Ciągłość miasta. Prolegomena*, Warszawa 2017 (wybrane rozdziały).

E. Jastrzębowska, *Miasta Apokalipsy*, Warszawa 1999 (j.w.).

D. Długosz, *Barbarzyńcy w północnej Italii*, Warszawa 2011 (j.w.).